

Grad gaar ud paa at opløse vort Folk i Smaagrupper, i Smaapartier, er til Gavn for det store fælles Samfund. Jeg tror, at man mere skal gaa i Retning af at lære Befolkningen Nødvendigheden af og saa at se hen til Samfundsinteresser, at bøje sig noget ind under andres Meninger. Det, vi trænge til, er ikke Opløsning — deraf er der nok i vort Samfund —, vi trænge snarere til Samling. Og jeg tror, det er et Bidrag til Samling i Befolkningen, at man fastholder bundet Omvalg ved det andet Valg, som er det afgørende, og derved opnaar, hvad jeg sætter overordentlig Pris paa, at ethvert Medlem, der sidder i denne Sal, efter at en saadan Ordning er vedtagen ved Lov, sidder i Kraft af et Flertal af de afgivne Stemmer i den Kreds, han møder som Repræsentant for.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) holdt en noget mærkelig Tale i Forgaars. Den aandede Mismod og Forsagthed helt igennem. Det er længe siden, jeg har hørt det ærede Medlem tale i den Grad som Sortseer. Det forekommer mig ogsaa, at denne Tale var mere reaktionær, end jeg havde ventet mig af det ærede Medlem; men det faar nu blive hans Sag. Men naar det ærede Medlem saa saa sort paa alt det, her foreslaas, og paa Situationen i det hele taget, vil jeg sige til det ærede Medlem: Med Sorgen og Klagen hold Maade! Der er dog ingen Anledning til at se saa fortvivlet paa disse Forhold, som det forekom mig, det ærede Medlem gjorde i sit Foredrag. Der faldt mange Bemærkninger fra det ærede Medlem, som jeg kunde have Lyst til at dvæle ved, men der er een Bemærkning, jeg ønsker en nærmere Forklaring af, nemlig Bemærkningen om, at Venstre i 80'erne og 90'erne forsømte at varetage Byernes Interesser. Det er et Postulat, jeg har hørt saa tit. Jeg ønsker ikke at rippe op i de gamle Stridigheder fra 80'erne og 90'erne, de ere jo nu et tilbagelagt Stadium. Ganske vist, det er noget, man har meget at lære af, men jeg mener ikke, det er frugtbringende, at man nu ripper op i disse Sager for at rette Bebrejdelser den ene mod den anden. Det ærede Medlem sagde imidlertid, at Venstre havde forsømt at varetage Byernes Interesser i 80erne og 90erne, og jeg beder da det ærede Medlem oplyse mig om, hvad det er, han sigter til. Thi jeg har taget Del i disse Forhandlinger, og det er mig ikke bevidst, at Venstre har forsømt at varetage Byernes Interesser. Venstre

har lige saa varmt varetaget Byernes som Landets Interesser; Venstre har fremmet Jernbaneanlæg, Anlæg af Havne, ydet store Bidrag ikke blot til Københavns tekniske Skole, men til de tekniske Skoler omkring i Byerne; og paa mange andre Maader har Venstre ikke stillet sig som et ensidigt Bondeparti og Klasseparti, skønt det mange, mange Gange er blevet bebrejdet os, og vi have maattet høre ilde for, at vi vare et Klasseparti og et Bondeparti. Jeg synes ikke, at det ærede Medlem skulde gøre sig til Talsmand for den Slags Udtalelser; men jeg venter en Forklaring, jeg ønsker at vide: Hvad har det ærede Medlem sigtet til? Siden det ærede Medlem er kommen ind paa at dvæle ved Minderne fra 80erne og 90erne, saa vil jeg, hvor nødvendig jeg end kommer ind paa disse Betragtninger, sige, at det gamle Højre førte en saadan Politik, at de drev Bønderne fra at være konservative, som de vare, over i ret radikale Strømninger. Det var den Maade, hvorpaa Højre, det gamle Højre, optraadte. Og hvad nu angaar deres Forhold til Byerne, ja saa er det jo mærkeligt, at det gamle Højre har ment at være Byernes virkelige Repræsentanter og dog har regeret med Byerne saa længe, til Socialisterne have taget dem. Det er jo en mærkelig Maade at varetage Konservatismens Interesser paa, at man er naaet til det Faktum, at under denne Varetagelse af Byernes Interesser have Socialdemokraterne erobret de fleste af de større Købstæder her i Landet!

Naar endvidere det ærede Medlem bebrejder os, at vi overhovedet tage dette Spørgsmaal om Grundlovsændring op, saa minder jeg igen om, hvad jeg en Gang har mindet om, at for det Forslag, som her foreligger, stemte et betydeligt Antal Højremænd i forrige Rigsdagssamling (*Dinesen*: Med Forbehold.). Med Forbehold, det er ganske rigtigt, men det ærede Medlem, der kom med denne Afbrydelse, vil jo ikke have glemt, at der baade i Tale og Skrift fra Højres Side, baade i Bladene og ogsaa her i dette Ting, fremkom Udtalelser fra det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen) og det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) i forrige Rigsdagssamling, som maatte lade formode, at Højre var parat til at yde sin Medvirkning til en Grundlovsforandring, og saa kan man ikke bebrejde os, at vi have optaget dette Spørgsmaal. Det er, som jeg en Gang har nævnt, i Overensstemmelse med vort Standpunkt i forrige Rigsdagssamling. Det ærede Med-